

УДК 330.3(063)
ББК 65.013я43
Е 45

Організаційний комітет:

- Ільчук Валерій Петрович** – д.е.н., проф., завідувач кафедри фінансів (Чернігів, Україна)
Кравчук Ганна Вікторівна – д.е.н., проф., професор кафедри фінансів (Чернігів, Україна)
Войчеч Містерек – доктор, доцент кафедри банківської справи (Люблін, Польща)
Шаповал Валентина Михайлівна – д.е.н., проф. завідувач кафедри економіки підприємства (Дніпропетровськ, Україна)
Солодовнік Леонід Максимович – д.т.н., проф., професор кафедри економіки підприємства (Дніпропетровськ, Україна)
Шишкіна Олена Вікторівна – к.е.н., доц., доцент кафедри фінансів (Чернігів, Україна)
Дубина Максим Вікторович – к.е.н., доц., доцент кафедри фінансів (Чернігів, Україна).

Е 45 **Економічні перспективи України та світу** [текст]: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 20–21 вересня 2013 р. // Чернігівський державний технологічний університет. – Чернігів: Видавничий дім «Гельветика», 2013. – 244 с.

ISBN 978-617-7041-24-4

Викладено тези доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Економічні перспективи України та світу», яка відбулася у м. Чернігові 20–21 вересня 2013 року. На конференції були розглянуті питання перспектив економічного розвитку України та світу.

УДК 330.3(063)
ББК 65.013я43

ISBN 978-617-7041-24-4

© Чернігівський державний
технологічний університет, 2013

5. Реєстр «Сети в Україні». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.franchising.org.ua/page/reestr_seti_v_ukraine

Поліщук О.В.

*доцент кафедри економіки, менеджменту та підприємництва
Національного авіаційного університету
м. Київ, Україна*

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ ВАЛЮТНОЇ КРИЗИ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА УКРАЇНУ

Характер функціонування і стабільність світової валютної системи залежать від ступеня відповідності її принципів структурі світового господарства, розміщенню сил і інтересам ведучих країн. При зміні даних умов виникає періодична криза світової валютної системи.

Сутність поняття валютної кризи полягає в різкому і масштабному розбалансуванні економічних відносин, що проявляється у погіршенні цілого ряду показників. Однак виділення валютної кризи в окремий вид зумовлено тим, що вона стосується специфічної сфери економічних відносин – валютних. Відмінності валютної кризи від інших видів криз полягають у параметрах економіки, негативні зміни яких характеризують той чи інший вид кризи.

Для визначення валютної кризи використовуються індекси тиску на валютний ринок (інша назва – індекси тиску на валютний курс). Вони є спробою врахувати не тільки вдалі спекулятивні атаки на національну валюту, а й невдалі. Індекс тиску на валютний ринок розраховується як зважене середнє трьох компонентів: знецінення курсу національної валюти відносно валюти базової країни; різниці приросту золотовалютних резервів даної країни і приросту золотовалютних резервів базової країни; зміни диференціала короткострокових процентних ставок відносно базової країни. Як базу країну після Першої світової війни використовують США (до Першої світової війни – Великобританію). Індекс тиску на валютний ринок розраховується за формулою:

$$K_t = w_1 \Delta e_t - w_2 \Delta r_t + w_3 \Delta i_t, \quad (1.)$$

де K_t – індекс тиску на валютний ринок;

e_t – валютний курс;

r_t – валютні резерви;

i_t – процентна ставка;

w_1, w_2, w_3 – обернені стандартні відхилення, відповідно, $\Delta e_t, \Delta r_t$ і Δi_t .

Індекс нормалізується так, що його середнє дорівнює нулю, а стандартне відхилення – одиниці. Вважається, що валютна криза виникає, коли «індекс тиску на валютний ринок перевищує півтора стандартного відхилення від середнього значення».

Що стосується України відповідно до наведеної формули, то ситуація на валютному ринку в 2013 році практично стабілізувалася: девальваційний тиск послабився, валютні інтервенції суттєво знизилися – до 827 млн. дол. США (після 3.9 млрд. дол. США в IV кварталі 2012 року). Поступово рівновага повернулася й на готівковий ринок, де чистий попит населення на іноземну валюту в I кварталі знизився до 425

млн. дол. США (порівняно з 1,5 млрд. дол. США рік тому). У квітні-травні ці позитивні тенденції продовжилися – уперше в післякризовий період на готівковому ринку спостерігалось перевищення пропозиції іноземної валюти над попитом [1].

Щодо r_t (валютні резерви), то за даними Держстату, з початку 2013 року золотовалютні резерви Нацбанку зменшилися на 2,9 млрд (11,8%). У серпні резерви у зв'язку з виплатами боргу МВФ «схудли» одразу на 1,07 млрд і досягли мінімального значення за останні 7 років – 21,7 млрд. Поточний стан золотовалютних резервів НБУ не проходить перевірку на достатність, зокрема, знаходиться в небезпечній зоні за показником відношення золотовалютних резервів до імпорту товарів і послуг. Цей показник ілюструє, наскільки довго країна може забезпечувати себе імпортними товарами за рахунок золотовалютних резервів без валютних надходжень з інших джерел. МВФ рекомендує тримати цей індекс мінімум на рівні 3 місяців. У той час як, поточні золотовалютні резерви НБУ здатні покрити лише 2,6 місяця [2].

Україна за всіма показниками має поки що стандартне відхилення, хоча поступово індекс тиску на валютний ринок збільшується, що тягне за собою поступове наближення до кризової ситуації.

Таким чином, виходячи з вищевикладеного, валютна криза в загальному вигляді є ситуацією значної нерівноваги на валютному ринку в явному (якщо відбувається знецінення національної валюти) або неявному вигляді (якщо істотне знецінення національної валюти не допускається за рахунок значного втручання держави у функціонування валютного ринку).

Список літератури:

1. Макроекономічний огляд 1-2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=2084902>
2. Експерти розповіли українцям, що буде з долларом до кінця 2013 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tsn.ua/groshti/eksperti-rozpozovili-ukrayincyam-scho-bude-z-dollarom-do-kincyua-2013-roku-310955.html>

Сиротюк Х.О.

*аспірант кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту
Львівського національного університету імені Івана Франка
м. Львів, Україна*

ФІНАНСОВА СТРАТЕГІЯ ІНТЕГРАЦІЇ РИНКУ КРЕДИТНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ ДО МІЖНАРОДНОГО ФІНАНСОВОГО РИНКУ

Прогресивний систематичний та послідовний розвиток міжнародних економічних відносин відбувається за допомогою сфери активних взаєморозрахунків, валютних, кредитних та торговельних операцій, що є фундаментальною основою виникнення фінансових інтеграційних процесів. Вітчизняний ринок кредитних ресурсів, який розвивається динамічно, потребує конкретної розробленої стратегії. В контексті великої кількості різновидів стратегій, ми пропонуємо виділити три взаємозалежні фінансові стратегії ринку кредитних ресурсів: фінансова стратегія стабілізації ринку кредитних ресурсів,